

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

XXIV. De Sepulturis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DE CAPELLIS MONACHORVM. TITVLVS XXII.

Omnes Ecclesie possunt in diocesi sub iure Episcopi, etiam monasteria, & monachorum capella, nisi defendantur privilegio, vel prescriptione. h. d.
Vsq̄ adeo autem omnes basilice a per diversa loca constructe in Episcopi, in cuius territorio possunt, potestate consistunt, ut si Ecclesia b. ubi monachi habitant, populi curam habeat, cum per monachum plebs regi non debeat, Capellanus ad consilium monachorum ab Episcopo fit instituendus: ita ut consuetudine, aut quouis statuto contrario non obstante, ex solius Episcopi arbitrio, tam ordinatio eius, quam depositio, & totius vite pendeat conuersatio. Nec id mirum videri debet, cum monasteria ipsa, & monachorum disciplina, si nec privilegio, nec legitima prescriptione doceantur exempta, ad eum pertineant Episcopum, in cuius sunt territorio constituta.

DE RELIGIOSIS DOMIBVS. TITVLVS XXIII.

Xenodochia, Orphanotrophia, & loca similia Episcopi sub iure, ut providere debent, ne illorum rei dissipentur. h. d.
Xenodochia quoque, Orphanotrophia, Brephotrophia, Noloconia, Gerontocomia, alia que sunt sunt diu. cels. sollicitudinem pertinent, per eosdemque ad utilitates, quibus constituta sunt, ordinanda ac dirigenda erunt: nec postquam huiusmodi loca ad hospitalitatem sumi, & pauperum provisionem, Pontificis ordinatione deputata fuerint, ad profanos usus conuerti possunt: cum ea, que ad certum usum largitione fidelium sunt destinata, ad alium, salua sedis Apostolicæ auctoritate, conuerti non valeant.
Ordinaria loca pia & religiosa possunt reformare auctoritate apostolica, sicut in reformatione. h. d.
Quinimo si statum locorum Rectores exempti sint, tamen illorum cura postposita, bona & iura ipsorum ab usurpatorum manibus vendicare negligant, aut quocumque modo res illorum collabi sinant, poterunt ordinari auctoritate Apostolica sibi ex Viennensi concilio premissa, loca ipsa salubriter reformare, & occupata, alienare, deperditia, ut in statum pristinum redigantur, procurare: contraditoresque quoscumque per censuram ecclesiasticam & alius iuris remedijs compescere, licet nullum per hoc exemptionibus, seu privilegijs, quod ad alia, præiudicium generari debeat.
Xenodochia, & loca similia non possunt in beneficium conferri, nisi ex causa. h. d.
Odem caverit Concilio g. ut nullus ex huiusmodi locis secularibus clericis in beneficium conferatur, etiam si consuetudine id fuerit alias observatum, nisi in illorum fundatione aliter constitutum fuerit, siue per electionem sit de rectoribus huiusmodi locis providendum: sed quod coram gubernatio vitis providis, ac boni testimonii committatur, quos bona prædicta in alios usus conuere, præsumptio verisimilis non existat.
Administratores hospitalium a gubernatione tutoribus. h. d.
VT autem b. hidemandata sibi cura diligentius insistant, instar tutorum & curatorum debent iuramentum præstare, ac de bonis inventaria conficere: & ordinarijs, seu alijs, quibus loca huiusmodi sub sunt, vel deputandis ab eis singulis annis de administratione sua

rationem reddere: quod si fecus a quoquam fuerit attentatum, provisio, seu ordinatio minime valebit.

Supra dicta non habent locum in hospitalibus militarium ordinum, aut religiosorum. h. d.

Prædicta a vero ad hospitalia militarium ordinum, vel aliorum religiosorum minime extenduntur. His enim suorum ordinum institutiones & consuetudines obferuare cogendi erunt.

Hospitalibus circa sacramentorum exhibitionem seruanda est antiqua consuetudo. h. d.

Ed b. & si qua sint hospitalia, altaria & cometerium: ab antiquo habentia, & Presbyteros celebrantes & sacramenta Ecclesiastica pauperibus ministrantes, quoad exercenda & ministranda spiritualia prædicta, antiquam consuetudinem Viennense concilium obseruari voluit.

DE SEPULTVRIS. TITVLVS XXIV.

Cui in Ecclesijs & locis sacris sepultura constituantur.

Raclemus nunc de sepulturis, que quidem per fideles, non nisi in sacris & religiosis locis, ideò constituantur: quod minus ibi spiritibus vexantur immundis, & quod Sancto rum illorum commendantur patrocinijs, quorum nomini Ecclesia, in qua corpora conquelescunt, est consecrata. Accedit, quod defunctorum proximis ad sacra loca venientes, sepulturamque conficientes, suorum recordantur, & pro eis pijs precibus fundunt. Unde d. mortuorum sepultura, & cometeria apud illas Ecclesias, & monasteria ex antiquo disposita esse comperimus, in quibus religiosorum conuentus sunt constituti, ubi orationes, & missarum solennia, tam pro vivis, quam pro defunctis, frequentius celebrantur.

Vnusquisque habet liberam facultatem sepulturam eligendi, & si qui non eligat, in parochiali Ecclesia, aut maiorum sepulchris est sepeliendus. h. d.

Regulariter igitur in parochiali Ecclesia, aut ibi quisepeleendus erit, ubi maiorum e suorum sepulchra constituta reperiantur: nulli f. tamen propterea propriam, si contemptus ab sit, negatur eligere sepulturam: quod usque adeo obtinet, ut antiqua dimissa, novam possit quis etiam in loco minus religioso sibi deligere: nec propterea poterit hodie electio talis impugnari, licet antiqua iura super hoc diversa esse videantur.

Vxor non tenetur sequi sepulturam viri, si uelit aliam eligere. h. d.

Nec b. ulla super hoc inter virum & mulierem facienda est distinctio, quasi uxor capitis sui sequi iudicium & sepulturam sit compellenda: sed utriusque equalis erit eligendi facultas, cum huiusmodi electio ad curam statum pertineat, quod mulier a lege viri soluitur.

Si uxor sepulturam non eligat, tenetur sequi sepulturam ultimi viri, si plures habuerit. h. d.

Stamen ipsa sibi sepulturam non eligat, & plures foret viros habuerit, cum viro ultimo, cuius domicilium retinet, rumulanda erit.

Filius familiaris licet non possit aliquid relinquere pro anima, si careat castrensi pecunia, vel quasi, tamen potest sibi eligere sepulturam, nisi sit impubes: quo casu poterit pater sepulture illius, ubi voluerit, nisi sit consuetudo in contrarium. h. d.

De filio familiaris, an sibi sepulturam eligere valeat, dubitari poterit, & multum interest, an ejus ætas intra pubertatis annos contineatur, an vero pubertatem exceiserit: primo enim casu sepulturam eligere non poterit: permittendum h. tamen erit patri, si id loci con-

a Clem. 2. §. permiff. eod. tit. b Clem. 2. §. f. eod. tit. c Canon. graviss. q. 2. d C. fraternitatem, in prin. extr. eod. tit. e Canon. s. & fraternitatem, extr. eod. tit. f c. in nostra. extr. eo. tit. g Clem. 2. §. i. eod. tit. in 6. h C. de uxor. verb. ext. eo. tit. i C. si quis. §. i. eo. tit. in 6. k C. de uxor. §. f. ext. eod. tit.

a Clem. 2. §. permiff. eod. tit. b Clem. 2. §. f. eod. tit. c Canon. graviss. q. 2. d C. fraternitatem, in prin. extr. eod. tit. e Canon. s. & fraternitatem, extr. eod. tit. f c. in nostra. extr. eo. tit. g Clem. 2. §. i. eod. tit. in 6. h C. de uxor. verb. ext. eo. tit. i C. si quis. §. i. eo. tit. in 6. k C. de uxor. §. f. ext. eod. tit.

Inetudo patitur. ubi cunq; voluerit, illum sepelire: quod si conuictus id non habeat, cum ius maioribus, vel in parochiali Ecclesia tumulandus erit. Secundo vero casu, cum pubertatem attingit, libere absq; patris assensu sibi sepulturam eligere poterit, quamquam pro anima sua prater patris assensum aliquid iudicare non possit, nisi b. ca. tresp. vel quasi castrense peculium habuerit.

Religiosi non possunt sibi sepulturam eligere. h. d. **I**mpuberi similis religio habentur: hi enim, cum propria voluntatis libertatem non habeant, eligere sibi sepulturam nequeunt, sed apud propria monasteria tumulandi sunt: nisi adeo forte sint remoti, quod ad ea, cum moriuntur, commode exportari nequeunt.

Non potest quis etiam iuramento a se ipso abdicare liberam eligendam sepulturam. b. d.

Lias autem sepultura usq; adeo libera esse debet electio, ut Bonifaciana d. constitutione cautum sit, ne, qui ad votendum, iurandum, vel iudicandum electus, pro vitandis aliquos inducat, ut apud eorum Ecclesias sepulturam eligant, vel iam electam ulceris non immutent, & locus factum omnino infringant.

Mortuus ruri, qui sepulchrum non elegit, sine periculo postea exportari, vel in parochiali Ecclesia, vel in maiorum sepultura debet sepeli. h. d.

Illud tamen in dubium venire potest, si quem, dum animi, vel agri colendi causa rusticatur, ruri inopino forsitan interitu, nec electa sepultura contingat occumbere, an in Ecclesia ruri constituta, an potius in alia sepeliri debeat? & responsum est, si absque periculo defunctus inde valeat exportari, non in Ecclesia ruri posita, sed in sua parochiali, vel in qua maiorum ipsius ab antiqua sepultura extitit, sepeliendum fore.

Quibus non communicamus vivis, nec mortuis communicamus. h. d.

Non tamen omnes, qui fato functi fuerint, Ecclesiastica tradendi sunt sepultura: quibus enim non communicamus vivis, nec defunctis communicare debemus. Unde carebunt Ecclesiastica sepultura, qui prius erant ab Ecclesiastica unitate praecisi. Igitur nec Pagani, nec Iudaei, nec haeretici, nec qui ulturas exercent, nec qui sibi mortem consciverunt, aut qui personis Ecclesiasticis violentas manus iniecerunt, nec homicidae, nec incendiarii, aut Ecclesiarum violatores, nec incestuosi, nec blasphemii, nec ullus qui pro manifestis contumaciam est excessibus, Ecclesiastica sepultura tradi poterit.

Tumulati contra canones, sunt excommunicandi si illorum corpora possint discerni a corporibus fidelium. h. d.

Si contigerit aliquando horum corpora in coemeterio Ecclesiastico tumulari, si ab aliorum corporibus discerni poterunt, exhumari debent, & ab Ecclesiastica sepultura procul iactari. Quod si discerni non poterunt, cum excommunicatorum ossibus corpora fidelium tumulanda non erunt, cum licet non oblit justis sepultura nulla, vel vilis, celebris tamen vel speciosa non proficiat improbis.

Qui contemptis clavibus non humandos in loci sacri humaverit, excommunicationem incurrit, a qua non est absolvendus nisi quam arbitrio Episcopi satisfecerit. h. d.

Siquis autem h. contemptis Ecclesia clavibus huiusmodi personas, aut interdicti ausus fuerit, ipso facto, excommunicationis sententiam incurrit: a qua, nisi prius ad arbitrium dioecetani Episcopi opti eis, quibus iajuria derogata fuerit, satisfactionem competentem exhibuerit, absolvi non poterit, nec ullum circa praemissa contumacientibus privilegium suffragabitur.

a. Ca. pen. ex. tit. in 6. b. D. c. pen. in 6. c. C. si. eod. tit. in 6. d. C. in prin. ex. tit. in 6. e. C. si. in prin. eod. tit. in 6. f. C. sacri. in prin. extr. ex. tit. g. C. sacri. est. extr. eod. tit. h. Clem. 2. eod. tit.

Reconitari, licet aliqui Ecclesiastica sepultura non possint deinde post reconciliationem tradi poterit. h. d. **S**ed hoc de illis intelligenda sunt, qui impuniti reconciliati fuerint. Nam a h. cum facta reconciliatione agerent, legitime absolvi faceret, Concilio non debet, sed alia Ecclesiastica suffragia denegari non debent, sed des tamen & propinquas ad quoslibet bona pertinet, ut pro eisdem satisfaciatur, si culpa ex parte Ecclesiastica sunt censura compellendi.

Ca. vera punitionem penitentium sunt tradenda sepultura Ecclesiastica. h. d.

His apparet, eorum cadavera, qui post confessionem Deo peractam, pro secleribus suis in parochialibus sepeluntur, ad Ecclesiam esse deferenda, & oblatione pro eis offerenda. Cum enim pro peccatis cadaverum extremam solvereint, & dignè pariterent, non debent Deus bis idipsum.

Deprehensi in scelere & vulnerati, si confessi fuerint, non tamen, siem improvisi causa oppressi, non perueniunt ad sepulturam. h. d.

Quin etiam e. si, dum in scelere comprehensum vulnerati fuerint, & facerem postmodum interfecti fuerint, alius sit statuendum. In hoc casu casus improvisi opprimat, si nihil aliud, quod Ecclesiastica sepultura non accipitur.

Pro sepultura non possunt clerici aliquid exigere, nisi in contrarium valet, possunt tamen sine rebus accipi.

Nonibus penitus interdicti, ne quis terra per quicquid vendere, aut pro hominibus sepelenda quomodocumque exigeret, nisi forte legatione Ecclesiae in cuius ario sepelitur, aliquis legatione iussit, aut post mortem ipsius parentis, propter, vel haeredes pro luminariis, vel elemosinis aliquid dare voluerint: quo casu sponte oblatio sine ulla poterit: peti h. vero, vel aliqui exp. et inveniuntur, ne aut venalis dicatur Ecclesia, cum illius interitum interitu gaudere videantur, nec oportet, quibus studeant habere compendium, nec oportet, quam consuetudinis, nisi pia & laudabilis fuerit, utrum tium quis excusare poterit.

DE CANONICA PORTIONE. TITULUS XXXV.

Quid sit Canonica portio, & quid est dignitas, parochialis & Episcopalis, & quid parochialis debeat curae de rebus ipsius, in qua quis possit habere propria Ecclesia eligi sepulchrum.

Canonica portio est, quae de rebus, de quibus Ecclesiis obvenit, detrahatur, & parochialis debetur. Est autem duplex, Parochialis Episcopalis. Parochialis est, quae Parochialis Episcopi, vel ipsius Curato, & Rectori debetur. Scilicet illius, si quis in alia Ecclesia, quam in ea, in qua iura audit officia, & Ecclesiastica iura curae parochialis sibi elegerit (quod quibus casibus fieri potest, ut supra exposuimus) ne parochialium Ecclesiarum haereditas, quibus cura incumbit animarum, ecclesiasticos, consuetudinem esse, in Curato de iudicatur subsidii, quibus defunctis pro anima sua in ultima dispositione reliqui Ecclesiae, in qua sepeliri elegerit, parochialis.

a. C. fin. ex. eod. tit. b. Canon. quibus est in 6. c. Canon. fures. Clem. pen. in 6. d. C. in prin. parochialis, extr. in 6. e. C. pen. extr. eod. f. Canon. quibus est in 6. g. Canon. precipiendum. d. in 6. h. d. Canon. quibus est in 6. i. Canon. per. & c. seq. ex. de sepulchris.